

Konu: ISO 14001:2026 Çevre Yönetim Sistemleri Standardı Değişiklikleri ve Geçiş Süreci

Tarih: 01.10.2026

İçindekiler Tablosu

Yönetici özeti	2
Standardın yayımlanma ve geçiş durumu	3
Standart geçiş takvimi	3
Geçiş denetiminin uygulanması	4
ISO 14001 2026 başlıca değişiklikleri	4
Kimya sanayii açısından öne çıkan etkiler	7
Kuruluşlar için önerilen geçiş planı	8
Hazır bulundurulabilecek kanıt örnekleri	10
KAYNAKLAR:	11
Son değerlendirme	11

TKSD Üye Bilgi Notu

Hazırlanma tarihi	28 Eylül 2026
Hedef kitle	TKSD üyesi kuruluşların çevre, sürdürülebilirlik, K-SEÇ, kalite ve yönetim sistemi ekipleri
Kaynak temeli	ISO, Global ACI ve BSI kaynaklarının birlikte değerlendirilmesi

Kullanım sınırı: Bu not, ISO 14001:2026 standardının lisanslı metninin yerine geçmez ve standardın hükümlerini birebir aktarmayı amaçlamaz.

Yönetici özeti

- ISO 14001:2026, standardın dördüncü baskısı olarak 15 Nisan 2026 tarihinde yayımlandı. 2015 baskısı ile 2024 iklim değişikliği tadilini yürürlükten kaldırarak güncel baskı oldu. [2]
- Revizyon, sistemi baştan kurmayı gerektiren bir yeniden yazım değildir. ISO ve Global ACI değişiklikleri hedefli bir güncelleme olarak tanımlamakta; çevresel bağlam, liderlik, değer zinciri gözetimi, karar verme ve ölçülebilir performans üzerinde daha açık beklentiler getirmektedir. [3] [4]
- Öne çıkarılan üç konu; yeni değişiklik yönetimi maddesi, dışarıdan sağlanan süreç ürün ve hizmetleri kapsayan operasyonel kontrol ile yaşam döngüsü bakış açısının kapsam ve operasyonlara daha belirgin biçimde taşınmasıdır. Resmî ISO ve BSI açıklamaları bu yönü doğrulamaktadır. [3] [6]
- Global ACI tarafından belirlenen zorunlu geçiş süresi 30 Nisan 2029 tarihinde sona erecektir. [4] [5]
- Kuruluşların şimdi standardın lisanslı metnini temin etmesi, boşluk analizi yapması, geçiş denetimi planını belgelendirme kuruluşuyla netleştirmesi ve güncellenen süreçlerin uygulama kanıtlarını oluşturmaya başlaması önerilir.

Standardın yayımlanma ve geçiş durumu

ISO 14001:2026, çevre yönetim sistemi şartlarını ve kullanım rehberini içeren güncel uluslararası standarttır.

ISO, yeni baskının daha açık yapı ve yönlendirme sunduğunu;

iklim değişikliği, biyoçeşitlilik ve kaynak verimliliği ile liderlik, yönetim ve değer zinciri etkilerini daha görünür hâle getirdiğini belirtmektedir. [2] [3]

Standart geçiş takvimi

Tarih	Aşama	Üyeler açısından anlamı
15 Nisan 2026	ISO 14001:2026 yayımlandı	Kuruluşlar yeni metni ve değişiklikleri incelemeye başlayabilir.
14 Eylül 2026	Global ACI zorunlu geçiş düzenlemesi yürürlüğe girdi	Üç yıllık küresel geçiş takvimi ve kurallar kesinleşti.
31 Ekim 2026	Akreditasyon kuruluşlarının yeni baskıya göre değerlendirmeye hazır olması için son tarih	Belgelendirme kuruluşlarının geçiş yetkinliği ve takvimi ülke ve kuruluşa göre farklı hızda ilerleyebilir.
30 Nisan 2027	Belgelendirme kuruluşlarının akreditasyon geçiş kararları için son tarih	Kuruluşların geçiş denetimi tarihini kendi belgelendirme kuruluşuyla teyit etmesi gerekir.
31 Ekim 2027	Yeni ve ilk akredite belgelendirmeler yalnızca ISO 14001:2026 üzerinden yapılacak	Yeni belge alacak kuruluşlar eski baskıya göre ilk belgelendirme planlamamalıdır.
30 Nisan 2029	Geçişin tamamlanması için son tarih	ISO 14001:2015 kapsamındaki akredite belgeler bu tarihten sonra geçerli değildir.

Geçiş denetiminin uygulanması

Global ACI düzenlemesine göre geçiş denetimi; gözetim veya yeniden belgelendirme denetimiyle birlikte ya da ayrı bir özel denetim olarak yapılabilir. Bilgi ve iletişim teknolojileriyle uzaktan denetim de, denetim hedeflerinin karşılandığının gösterilmesi şartıyla mümkündür. Belgelendirme kuruluşu; yönetim sistemindeki değişikliğin düzeyini ve denetimin başka bir denetimle birleştirilip birleştirilmediğini dikkate alarak ek denetim süresi gerekip gerekmediğine karar verir. Tam sistem denetiminde ek süre her durumda zorunlu değildir. [5]

Belgenin üç yıllık çevriminin sonunu beklemek gerekmez. Geçiş, belgelendirme kuruluşunun yetkisi ve planı doğrultusunda daha erken tamamlanabilir. Bununla birlikte her kuruluş, denetim tarihi ve uygulanacak süreyi doğrudan kendi belgelendirme kuruluşundan yazılı olarak teyit etmelidir.

ISO 14001 2026 başlıca değişiklikleri

Aşağıdaki tablo, TKSD olarak katılım sağladığımız bu kapsamdaki webinar notlarının ISO, Global ACI ve BSI açıklamalarıyla birlikte değerlendirilmiş özetidir. Değişikliklerin etkisi, kuruluşun faaliyetlerine, çevresel bağlamına ve mevcut çevre yönetim sisteminin olgunluğuna göre farklılaşacaktır. [3] [5] [6]

Madde ve konu	Doğrulanmış değişiklik	Kuruluş için uygulama karşılığı
4.1 Kuruluşun bağlamı	Kirlilik düzeyleri, doğal kaynakların mevcudiyeti, iklim değişikliği, biyoçeşitlilik ve ekosistem sağlığı gibi çevresel koşullar daha açık biçimde dikkate alınır.	Bağlam analizi yalnız kuruluşun çevre üzerindeki etkisini değil, çevresel koşulların kuruluş üzerindeki etkisini ve bağımlılıklarını da kapsamalıdır.

4.2 İlgili taraflar	Çevresel koşullarla bağlantılı ihtiyaç ve beklentiler daha görünür hâle gelir. Kuruluş, hangilerinin uyum yükümlülüğü olduğunu ve çevre yönetim sistemi içinde ele alınacağını belirler.	Müşteri, yatırımcı, ana firma, sigortacı, yerel toplum ve tedarik zinciri beklentileri sistematik biçimde gözden geçirilmelidir. Tüm beklentiler kendiliğinden yasal yükümlülük sayılmaz.
4.3 Kapsam	Çevre yönetim sistemi kapsamı belirlenirken faaliyetlerin, ürünlerin ve hizmetlerin yaşam döngüsü boyunca kuruluşun kontrol ve etki kurabilme yeteneği dikkate alınır.	Hammadde, fason üretim, lojistik, kullanım ve kullanım sonu aşamaları kapsam kararında gerekçeli olarak değerlendirilmelidir.
5.1 Liderlik	Üst yönetimin yalnız yönetici rolleri değil, çevre yönetim sistemiyle ilgili diğer rolleri de desteklemesi; çevre yönetimini strateji ve kültürle ilişkilendirmesi beklenir.	Kaynak tahsisi, yatırım, satın alma, ürün ve süreç kararlarında üst yönetim katılımının somut kanıtı aranmalıdır.
5.2 Çevre politikası	Çevrenin korunmasına ilişkin uygun taahhüt örnekleri arasında doğal kaynakların korunması veya muhafazası daha açık biçimde eklenmiştir. Kaynakların sürdürülebilir kullanımı, iklim değişikliğinin azaltılması ve uyum, biyoçeşitlilik ve ekosistemlerin korunması da bağlama göre dikkate alınır.	Politika, kuruluşun bağlamına göre gözden geçirilmelidir. Bu örneklerin tamamını kelimesi kelimesine eklemek yerine ilgili taahhütlerin yeterliliği değerlendirilmelidir.
6.1 Riskler ve fırsatlar	Madde yapısı sadeleştirilmiştir. Risk ve fırsatların belirlenmesine ilişkin içerik 6.1.4 altında; bunlara yönelik faaliyetlerin planlanması 6.1.5 altında düzenlenmiştir.	Prosedür, form, yazılım ve iç tetkik kontrol listelerindeki eski madde numaraları güncellenmelidir.

6.1.2 Çevre boyutları	Yaşam döngüsü bakış açısı açıklığa kavuşturulmuş; yalnız makul ölçüde öngörülebilir olanlar yerine tüm potansiyel acil durumların belirlenmesi yönünde ifade güçlendirilmiştir.	Normal ve anormal çalışma koşulları ile potansiyel acil durumlar; proses, depolama, nakliye ve yüklenici faaliyetleriyle birlikte yeniden değerlendirilmelidir.
6.3 Değişikliklerin planlanması ve yönetimi	Çevre yönetim sisteminin amaçlanan sonuçlarını etkileyen veya etkileyebilecek değişikliklerin ihtiyacını belirleme, planlama ve yönetme şartı eklenmiştir.	Yeni veya değişen ürün, proses, ekipman ve tesisler ile organizasyonel değişiklikler için çevresel etki, sorumluluk, kaynak, yetkinlik ve kontrol değerlendirmesi yapılmalıdır.
7 Destek	Ağırlıklı olarak terminoloji ve uyumlaştırılmış yapı kaynaklı küçük düzenlemeler vardır.	Yetkinlik, iletişim ve dokümanite edilmiş bilgi süreçleri yeni terminolojiye göre kontrol edilmelidir.
8.1 Operasyonel planlama ve kontrol	Dışarıdan sağlanan süreçler ifadesi; dışarıdan sağlanan süreçler, ürünler veya hizmetler olarak genişletilmiş ve yaşam döngüsü boyunca kontrol veya etki yaklaşımı belirginleştirilmiştir.	Tedarikçiler, fason üreticiler, laboratuvarlar, yükleniciler, taşıyıcılar ve atık yönetimi hizmetleri için çevresel şartların sözleşme ve performans takibine yansıtılması gözden geçirilmelidir.
9.1 İzleme ölçme analiz ve değerlendirme	Çevre yönetim sisteminin etkinliğinin değerlendirilmesi daha görünür hâle gelmiş; dokümanite edilmiş bilginin hazır bulundurulmasına ilişkin terminoloji uyumlaştırılmıştır.	Göstergelerin yalnız veri üretmesi değil, sistem etkinliği ve çevre performansı hakkında karar vermeyi desteklemesi gerekir.

9.2 İç tetkik	Her iç tetkik için hedef veya hedeflerin tanımlanması beklenir. Tetkik programı, programın uygulandığına ilişkin kanıtlar ve sonuçlar dokümanite edilmiş bilgi olarak hazır bulundurulur.	Tetkik plan ve rapor şablonlarına hedef alanı eklenmeli; programın uygulama kanıtları ayrı ve izlenebilir tutulmalıdır.
9.3 Yönetimin gözden geçirmesi	Madde; genel hükümler, girdiler ve sonuçlar olarak 9.3.1, 9.3.2 ve 9.3.3 biçiminde yapılandırılmıştır. Girdi ve sonuç beklentileri daha belirgin hâle gelmiştir.	Gündem ve tutanak şablonları yeni yapıya göre eşleştirilmelidir. Gözden geçirme için planlı aralık şartı yeni değildir; yıl sonuna özgü bir zorunluluk bulunmamaktadır.
10 İyileştirme	2015 baskısındaki genel iyileştirme ve sürekli iyileştirme hükümleri 10.1 Sürekli iyileştirme altında birleştirilmiş; uygunsuzluk ve düzeltici faaliyet 10.2 altında korunmuştur.	İyileştirme fırsatlarının nasıl belirlendiği, uygulanan faaliyetlerin çevre performansına ve amaçlanan sonuçlara katkısı gösterilmelidir.
Ek A Uygulama rehberi	Bağlam, risk ve fırsatlar, yaşam döngüsü, stratejiyle uyum, iş süreçleri ve entegre yönetim sistemi yaklaşımı hakkında açıklamalar güçlendirilmiştir.	Ek A yeni şart eklemeyiz; şartların yanlış yorumlanmasını önleyen rehber olarak ana metinle birlikte okunmalıdır.

Kimya sanayii açısından öne çıkan etkiler

Aşağıdaki hususlar standart metnindeki şartların kimya sektöründeki muhtemel uygulama alanlarını göstermektedir; **her kuruluş kendi bağlamı ve kontrol etki sınırlarına göre karar vermelidir.**

- **Tedarik ve dış kaynaklı hizmetler.** Hammadde ve ambalaj tedariki, fason üretim, dış laboratuvar, bakım ve temizlik yüklenicileri, depolama, tehlikeli

madde taşımacılığı, atık taşıma, geri kazanım ve bertaraf hizmetleri için çevresel kriterler sözleşme ve performans izleme süreçlerine bağlanmalıdır.

- **Ürün ve proses değişiklikleri.** Yeni ürün veya formülasyon, hammadde ikamesi, kapasite artışı, ekipman ve yardımcı tesis değişikliği, saha taşınması, birleşme veya devralma gibi değişiklikler yürürlüğe alınmadan önce çevre yönetim sistemi açısından planlanmalıdır.
- **Kaynak bağımlılıkları ve çevresel koşullar.** Su stresi, kritik hammadde erişimi, iklim kaynaklı fiziksel riskler, tesisin ekosistem ve hassas alanlarla ilişkisi ile kirlilik yükü bağlam ve risk çalışmalarına girdi olmalıdır.
- **Acil durumlar ve proses güvenliği.** Dökülme, yangın suyu, kontrolsüz emisyon, reaktif kimyasal olaylar, enerji veya su kesintileri ve taşıma kazaları gibi senaryolar **çevre boyutları, risk ve fırsatlar ile acil durum hazırlığı arasında** tutarlı biçimde ele alınmalıdır.
- **Kanıt ve veri kalitesi.** Hedef, gösterge, izleme sonucu, tedarikçi değerlendirmesi, değişiklik onayı, iç tetkik ve yönetimin gözden geçirmesi kayıtları, kararların gerekçesini ve çevre performansındaki sonucu gösterecek biçimde ilişkilendirilmelidir.
- **Entegre sistemler.** ISO 9001, ISO 45001, ISO 50001 veya **Responsible Care** uygulayan kuruluşlar **değişiklik yönetimi, risk, iç tetkik, yönetimin gözden geçirmesi** ve **tedarikçi kontrolü** süreçlerini ortak bir yapı üzerinden yönetebilir.

Kuruluşlar için önerilen geçiş planı

1. Standardın lisanslı ISO 14001:2026 metnini temin edin ve mevcut dokümanlarda kullanılan madde numaralarını çıkarın.
2. Belgelendirme kuruluşunuzdan yetki geçiş durumu, önerilen denetim tarihi, denetimin gözetim veya yeniden belgelendirme ile birleştirilip birleştirilemeyeceği ve ek süre ihtiyacı hakkında yazılı bilgi alın.

3. 2015 ve 2026 baskıları arasında kuruluşunuza özgü bir boşluk analizi yapın. Bulguları sorumlu, termin ve kanıt beklentisiyle bir geçiş planına dönüştürün.
4. Bağlam, ilgili taraflar ve kapsam çalışmalarını; iklim, biyoçeşitlilik, ekosistem sağlığı, kirlilik ve doğal kaynakların mevcudiyeti ile yaşam döngüsü kontrol etki alanını kapsayacak biçimde güncelleyin.
5. Çevre politikası, çevre boyutları, risk ve fırsatlar, uyum yükümlülükleri, acil durumlar ve çevre amaçları arasındaki bağlantıları kontrol edin.
6. Madde 6.3 için mevcut değişiklik yönetimi sürecinizi kullanın veya ayrı bir süreç oluşturun. Çevresel değerlendirmeyi yatırım, mühendislik, ürün geliştirme, satın alma ve organizasyonel değişiklik onaylarına yerleştirin.
7. Dışarıdan sağlanan süreç, ürün ve hizmetleri envanterleyin; satın alma şartları, sözleşmeler, teknik şartnameler, yüklenici kuralları ve tedarikçi izleme yöntemlerini 8.1 açısından güncelleyin.
8. İlgili çalışanlara ve iç tetkikçilere geçiş eğitimi verin. Görev bazında yetkinlik ve farkındalık kanıtlarını muhafaza edin.
9. Yeni şartları kapsayan iç tetkiki, her tetkik için tanımlı hedeflerle gerçekleştirin; programın uygulama kanıtlarını ve sonuçları hazır bulundurun.
10. Yönetimin gözden geçirmesini 9.3.1, 9.3.2 ve 9.3.3 yapısına göre tamamlayın; geçiş kararlarını, kaynak ihtiyaçlarını ve açık faaliyetleri kayda alın.
11. Geçiş denetiminden önce uygunsuzlukları ve açık aksiyonları kapatın; uygulama etkinliğini gösterecek yeterli süre ve kanıt oluşmasını sağlayın.

Hazır bulundurulabilecek kanıt örnekleri

Konu	Örnek kanıtlar
Bağlam ve ilgili taraflar	Güncel bağlam analizi, çevresel koşul ve bağımlılık değerlendirmesi, ilgili taraf matrisi, uyum yükümlülüğü kararı
Kapsam ve yaşam döngüsü	Kapsam gerekçesi, kontrol etki analizi, yukarı ve aşağı yönlü aşamaların değerlendirmesi
Değişiklik yönetimi	Değişiklik kayıtları, çevresel etki ve risk değerlendirmesi, onaylar, sorumluluklar, izleme ve devreye alma sonuçları
Dış tedarik ve operasyonel kontrol	Çevresel satın alma kriterleri, sözleşme hükümleri, yüklenici kuralları, tedarikçi değerlendirme ve izleme sonuçları
İç tetkik	Tetkik hedefleri, kriter ve kapsam, program, programın uygulandığına ilişkin kanıt, rapor ve takip kayıtları
Yönetimin gözden geçirmesi	Girdi ve sonuçları ayrı izleyen gündem, performans değerlendirmeleri, kararlar, kaynak tahsisleri ve sorumlu terminli aksiyonlar
Sürekli iyileştirme	İyileştirme fırsatlarının kaynağı, seçilen faaliyet, beklenen ve gerçekleşen çevre performansı sonucu

KAYNAKLAR:

[2] ISO standart sayfası. ISO 14001:2026 Environmental management systems Requirements with guidance for use. Baskı, yayın tarihi, statü ve genel bilgiler için resmî birincil kaynaktır. Erişim: <https://www.iso.org/standard/14001>

[3] ISO değişiklik özeti. ISO 14001:2026 What's changed and what it means for your business. Değişikliklerin yönü, ana maddeler ve hazırlık adımları için ISO'nun resmî açıklamasıdır. Erişim: <https://www.iso.org/climate-change/iso-14001-2026>

[4] Global ACI duyurusu. Global ACI Publishes Transition Requirements for ISO 14001:2026. Geçiş süresi ve temel tarihler için resmî özet kaynaktır. Erişim: <https://global-aci.org/en/news/global-aci-publishes-transition-requirements-for-iso-140012026/>

[5] Global ACI zorunlu geçiş belgesi. Global ACI TECH 3 TR 2029 04 30 M Transition Requirements for ISO 14001:2026 Version 1.0. Global ACI MRA imzacıları ve akredite belgelendirme kuruluşları için zorunlu geçiş düzenlemesidir. Erişim: https://sys.global-aci.org/uploads/documents/TECH-3-TR_2029-04-30_%28M%29_ISO_14001_2026_Transition_v1_01.pdf

[6] BSI teknik rehberi. ISO 14001:2026 Temel Değişiklikler ve Rehberlik. Birleşik Krallık ulusal standartlar kuruluşunun madde bazlı teknik açıklamasıdır. BSI, ISO TC 207 SC 1 sekreteryasını yürütmektedir. Erişim: <https://www.bsigroup.com/tr-TR/products-and-services/standards-services/iso-14001-key-changes-and-guidance/>

Son değerlendirme

ISO 14001:2026 geçişi, mevcut çevre yönetim sisteminin yeniden kurulmasından çok; **karar, sorumluluk ve kanıt bağlantılarının** güçlendirilmesini gerektirmektedir.

TKSD üyesi kuruluşlar açısından en fazla hazırlık gerektirmesi beklenen alanlar:

- **Değişiklik yönetimi,**
- **Tedarik ve dış hizmetlerin çevresel kontrolü,**
- **Yaşam döngüsü boyunca kontrol etki sınırları ile**
- **İç tetkik ve yönetimin gözden geçirmesi kanıtlarıdır.**

TÜRKİYE KİMYA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

BİLGİ NOTU

Geçiş denetimi 30 Nisan 2029 tarihinden önce tamamlanmalı; kuruluşun kendi takvimi belgelendirme kuruluşuyla birlikte gecikmeden belirlenmelidir.

Bu içerik yalnızca TKSD üyelerinin kullanımına yöneliktir. İçerik, TKSD'nin yazılı onayı olmaksızın üçüncü kişilerle paylaşılmaz, kısmen veya tamamen çoğaltılmaz ve kamuya açık mecralarda yayımlanmaz.

TÜRKİYE KİMYA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

+90 (216) 416 76 44 tksd@tksd.org.tr www.tksd.org.tr

Kozyatağı Mah. İbrahim Ağa Sok. SOM Plaza No:8 Kat:7 34742 Kadıköy, İstanbul

RESPONSIBLE CARE™
Driving Safety & Sustainability